

توهم ورود سرمایه خارجی با ضعف ساختاری

عملگردهای جهانی سرمایه‌گذاری در شاخص‌های جهانی سرمایه‌گذاری

کارنامه برجام آنچنان که بر آورد می‌شسد، پر ثمر نبود. یکی از مواردی که پاشنه آشیل ناکار آمدی برجام تلقی می‌شود، کم توفیقی در جذب سرمایه‌گذار خارجی است. آمارهای بانک مرکزی نیز این موضوع را تأیید می‌کند و مدعی است که حتی در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی همچنان روند نزولی دارد. نکته‌اساسی آنجاست که چرا سرمایه‌گذاری خارجی با وجود برجام ناموفق بوده است؟ برای پاسخ به این سؤال شاید بهتر باشد نگاه سرمایه‌گذاران خارجی و حتی مؤسسات اعتبارسنجی از سرمایه‌گذاری را تحلیل کنیم. بی‌تردید گشایش‌های بین‌المللی برای جذب سرمایه‌نیازی ابتدایی‌ و البته مهم است، اما تجربه برجام نشان داد که ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی برای سرمایه‌گذاری از آن مهم‌تر است، بنابراین آیا مقامات ایرانی از این موارد آگاه بودند و اینچنین از مواهب برجام‌سخن می‌گفتند یا آنان نیز به تازگی به این نتیجه رسیده‌اند؟

■ **وضعیت ایران در شاخص‌های بین‌المللی**

شاخص‌های جهانی سیگنال‌های مثبتی را به سرمایه‌گذاران خرد مخابره نمی‌کند. شاخص سهولت کسب و کار که از سوی بانک جهانی تهیه و به بررسی فضای کسب و کار در کشورها می‌پردازد، ایران در این ارزیابی چندان کارنامه درخشانی ندارد. این شاخص که متشکل از زیر شاخص‌های شروع کسب و کار، اخذ مجوزهای لازم، اخذ اعتبارات، حمایت از سرمایه‌گذار خرد، ثبت اموال، پرداخت مالیات، تجارت فرامرزی، لازم‌الاجرا شدن قراردادها، تعطیلی کسب و کار و سهولت دسترسی به برق بوده که هر سرمایه‌گذار با توجه به این موارد، ورود و سرمایه‌گذاری در کشور موردنظر را بررسی می‌کند. ایران در پیش‌بینی سال ۲۰۱۶ در ارزیابی شاخص سهولت کسب و کار از میان ۱۸۹ کشور در رده ۱۱۸ قرار گرفت که نسبت به سال قبل ارتقای یک پله‌ای داشت. وضعیت و جایگاه ایران در هر یک از زیر شاخص‌های مرتبط با شاخص سهولت کسب و کار نشان می‌دهد که ایران با لحاظ شاخص موردنظر، جایگاه مناسبی در سطوح بین‌المللی ندارد.

همچنین بر اساس شاخص آزادی اقتصادی که سالانه از سوی مؤسسه فریزر تهیه و مؤلفه کنترل تحرک سرمایه و افراد به عنوان مهم‌ترین معیار سنجش آن محسوب می‌شود، در بردارنده سه زیر شاخص محدودیت‌های سرمایه‌گذاری و مالکیت خارجی است که بیشتر حوزه مالکیت خارجی‌ان در شرکت‌ها و مقررات مرتبط با محدودیت‌های خرد بین‌المللی سرمایه را اندازه‌گیری می‌کند، ایران جایگاه مناسبی ندارد.

میزان این شاخص در سال ۲۰۱۲ برای ایران ۱/۲۵ بوده که با توجه به معیارهای اندازه‌گیری چندان مناسب نیست؛ چراکه هرچه عدد این شاخص به ۱۰ نزدیک‌تر باشد، آزادی اقتصادی نیز بیشتر خواهد بود.

از دیگر شاخص‌های مورد توجه سرمایه‌گذاران خارجی، شاخص حمایت از سرمایه‌گذار خرد است که توسط بانک جهانی اعلام می‌شود. این شاخص به ارزیابی وضعیت اجرای مؤثر مقررات حاکمیت شرکتی در کشورها می‌پردازد که میزان قدرت محافظت از سهامداران خرد، در برابر سوءاستفاده از دارایی‌های شرکت توسط مدیران در راستای منافع شخصی خود، اندازه‌گیری می‌کند. وضعیت ایران در مقایسه با برخی کشورها چندان مناسب نیست. ایران در میان کشورهای مورد بررسی به غیر از اردن و اُمبئی، پایین‌ترین امتیاز در شاخص حمایت از سرمایه‌گذاران خرد را دارد. کشورهای مالزی، ترکیه، امارات متحدهعربی و عربستان سعودی به ترتیب بیشترین حمایت را از سرمایه‌گذاران خرد در سال ۲۰۱۵ داشته‌اند.

■ **ضعف بانکداری؛ مهم‌ترین عامل جذب سرمایه‌گذار خارجی**

▲ جذب سرمایه خارجی (ارقام به میلیون دلار)

نظام بانکداری ایران در سال‌های تحریم‌ از استانداردهای جهانی عقب ماند. بسیاری از کارشناسان اقتصادی بر این باورند که با انزوای بانکداری ایران در این سال‌ها، مدیریت و حکمرانی سیستم بانکی، ناگزیر آردس‌های غلط اقتصادی را دنبال کرد و بر عمق مشکلات خود افزود. حال که متوله بانکداری به تدریج از جامعه ایران رنگ می‌بازد، این بانک‌آآمدی سیستم بانکی است که اجازه نمی‌دهد از موقعیت به وجود آمده بهره‌مندی وافر داشت. از جمله مشکلاتی که نظام بانکی ایران با آن دست به گریبان است می‌توان به ریسک بالای مدیریت بانک، پولشویی، مشکلات ساختاری و ترازنامه‌ای و مواردی از این دست اشاره کرد. بازوی مالی ایران در حالی از پیوستن به نظام بانکداری جهانی عاجز است که برای سرمایه‌گذار، از نقاط بانکی حائز اهمیت بوده و بخشی از سرمایه‌گذاری‌های خود را بر مبنای خدمات بانکی کشور مقصد، راهبری می‌کند. ضعف در نظام بانکی ایران موجب شده تا بخش خصوصی ایران به خوبی نتواند بابخش خارجی تعامل برقرار کندو از این‌سویز، سرمایه‌گذار خارجی با مشکل روبه‌رو شده است.

چهاردهما

معاون امور تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی:

امکان صادرات غیر نفتی به آفریقا فراهم کنید

معاون امور وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: وقتی امکان صادرات به کشورهای همسایه و منطقه وجود دارد، بنابراین باید برای صادرات به کشورهای دور تر از جمله کشورهای آفریقایی منسوق‌های صادراتی در نظر گرفته شود.

حمید کلاترزی در همایش اقتصادی و سرمایه‌گذاری ایران و آفریقا که در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما برگزار شد، گفت: یکی از مهم‌ترین موضوعات در رابطه با توسعه صادرات، استراتژی توسعه صادرات است و توسعه تعامل اقتصادی با آفریقا باید با تعامل دولت و بخش خصوصی فراهم شود. معاون امور وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: روحانی در انتخاب وزیر امور دور جدید دولت دوازدهم در مجلس و در بحث وزارت امور خارجه موضوعی را در رابطه با دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه مطرح کرد که باید اولویت فعالیت این وزارتخانه در تعامل با کشورها به‌ویژه با کشورهای آفریقایی بر رنگ‌تر باشد و گسترش فعالیت‌های دیپلماسی از مسیر اقتصادی دنبال شود و تعاملات سیاسی خود را حتی با استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی بین ایران و کشورهای هدف مورد توجه قرار دهند.

کلاترزی در ادامه با اشاره به تجربه‌ای که در سال ۸۴ برای برقراری ارتباطات تجاری با کشورهای آفریقایی اتفاق افتاد، اشاره کرد و افزود: در آن زمان مقرر شد برای توسعه تجارت با کشورهای آفریقایی، هر استان بر اساس ظرفیت خود تعامل اقتصادی و تجاری با یک یا چند کشور آفریقایی را برقرار کند که به این ترتیب حدود ۴۰ کشور آفریقایی تحت پوشش قرار می‌گرفت.

۱۲ جوان

گزارش یک

صادق حسن‌زاده

روزنامه جوان | شماره ۵۲۲۵

اقتصاد

سرویس اقتصادی ۸۸۹۸۹۳۳۹

دوشنبه ۸ آبان ۱۳۹۶ | ۱۰ صفر ۱۴۲۹ |

تحلیل ساختاری سازمان تجارت جهانی

جهانی‌سازی تجارت به نفع غرب و به ضرر شرق

از ورود سرمایه‌گذار مستقیم خارجی از دیگر ویژگی‌های توسعه به سبک شرقی بود.

■ **تجربه مکزیک**

مکزیک را به‌عنوان یکی از کشورهای که از جمله اهدافی تلقی می‌شد که کشورها برای دستیابی به آن وارد رقابت شده بودند. پیش‌بینی می‌شد که با رشد و گسترش تجارت جهانی، منابع تجاری نیز کشورها کاهش یابد و تجارت میان آنها تسهیل شود. رشد تجارت همچنین مزا یای دیگری داشت. افزایش رفاه مردم کشورها، اصلاح ساختارهای ناکارآمد اقتصادی، افزایش بهره‌وری نیروی کار و کنترل مواضع دولت‌ها در سیاست خارجی از جمله این مواهب یساید می‌شد. آ زمان شهری که گسترش جهانی‌سازی یاد می‌شد، اینک سویتی دیگر بر کاغذ دارد. هر چند نمی‌توان از نظر تئوری دستاوردهای تجارت جهانی را نادیده گرفت، اما بررسی واقعیت‌های کنونی خیر از نتایج دیگری می‌دهد. کاهش قدرت چانه‌زنی کشورهای در حال توسعه در تجارت، افزایش فقر در کشورهای جهان سوم، ناتوانی کارشناسان از پیش‌بینی روابط تجاری و اعمال تبعیض‌های متعدد از سوی کشورهای توسعه یافته از جمله مهم‌ترین نتایج تجارت از آن یاد می‌شود. با این حال ورود به ساختار تجارت جهانی الزاماتی برای کشورهای در حال توسعه داشت که در ادامه آن را بررسی می‌کنیم.

■ ■ ■

■ **مقدمات تجارت جهانی**

برای بهبود کارکرد سیاست‌های تجارت جهانی، کشورها ملزم به آزادسازی تجاری بودند. برای این آزادسازی، مؤسسه‌های بین‌المللی مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی اقدام قدرتمندی نظیر امریکا توانسته بودند حوزه نفوذ خود را در چنین پیمان‌هایی پایدار نگه دارند. تغییر نکردن بارانه‌های کشاورزی و افزایش موانع غیر تعرفه برای واردات کالاهای مکزیکی از مواردی است که موافقتنامه بودن رفتار ما مورد سؤال قرار می‌دهد.

■ **بررسی مذاکرات قبل از دوحه**

بررسی تجربه مکزیک از پیوستن به تجارت جهانی و همچنین تحلیل روند توسعه‌ای در شرق آسیا، به خوبی بیانگر این نکته است که کشورهای توسعه یافته ساختارهای تجارت جهانی را به‌گونه‌ای تدوین می‌کنند که خود بیشترین سود و منفعت را از آن داشته باشند. بررسی مذاکرات قبل از دوحه از دو نکته مهم حکایت می‌کند: نخست اینکه کشورهای توسعه یافته در دور مذاکرات بعدی کوشیدند تا محورهای جدیدی را به توافقنامه‌های تجاری بیفزایند. دوم اینکه کشورهای در حال توسعه

نشست‌های سازمان تجارت جهانی و اهداف آن

تعداد کشورها	موضوعات پوشش داده شده	مکان/نام	سال
۲۳	تعرفه‌ها	ژنو	۱۹۴۷-۱۹۴۸
۱۳	تعرفه‌ها	آنسی	۱۹۴۹
۳۸	تعرفه‌ها	تورکوی	۱۹۵۰-۱۹۵۱
۲۶	تعرفه‌ها	ژنو	۱۹۵۶
۲۶	تعرفه‌ها	دور دیلون	۱۹۶۰-۱۹۶۲
۶۲	تعرفه‌ها و اقدامات ضدقیمت شکنی	دور کندی	۱۹۶۳-۱۹۶۷
۱۰۲	تعرفه‌ها، محدودیت‌های غیرتعرفه‌ای و موافقت‌نامه‌های اساسی	تورکوی	۱۹۷۹-۱۹۷۳
۱۲۳	خدمات، مالکیت فکری، حل اختلاف، منسوجات، کشاورزی، تشکیل سازمان جهانی تجارت	دور اروگوئه	۱۹۹۳-۱۹۸۶
۱۴۲+	-	دور دوحه	۲۰۰۱

در مذاکرات قبلی عایدی چندانی نداشتند و به طور کلی از این مذاکرات چندان راضی نبودند، چراکه کشورهای توسعه یافته در مذاکرات قبلی نقش بسزایی نداشتند و میزان کاهش تعرفه، یارانه‌های کشاورزی و حمایت از منسوجات به‌گونه‌ای نبود که منافع آنها را نشانده رود و حتی به شکلی هم نبود که منافع کشورهای توسعه یافته را تأمین کند. برای کشورهای در حال توسعه دستاوردهای به دست آمده چندان مطابق میل نبود. این موضوع در مذاکرات سیاتل و سپس اروگوئه تشدید شد. بیشتر دستاوردهای دوره اول تجارت جهانی توسعه یافته بسیاری از کشورهای در حال توسعه در این دوره وخیم‌تر شد، به طوری که ۴۸ کشور توسعه یافته، سالانه ۶۰۰ میلیون دلار زیان دیدند. به طور مثال کشورهای صحرای آفریقا (۲/۱ میلیارد دلار ضرر دیدند و یارانه‌های کشاورزی در این دوره کاهش نیافت (اهمیت) یارانه‌های کشاورزی از آن جهت است که بیشتر صادرات کشورهای در حال توسعه موادخام یا خوراکی کشاورزی است). جدول زیر مجموعه مقالاتی را نشان می‌دهد که محققان ضررهای حاصل از کشورهای در حال توسعه در سال‌های پایانی دهه ۱۹۹۰، محور مذاکرات دوره اروگوئه بود. در دوره اروگوئه نیز محورهای مذاکره بر موارد دیگری استوار بود که کشوری در حال توسعه کمتر از مواهب آن می‌توانستند برخوردار باشند. در این دوره تمرکز بر خدماتی بود که بیشتر کشورهای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از آن بهره‌مند می‌شدند، مانند خدمات مالی، خدماتی که کابری و کم مهارت بودند و کشورهای در حال توسعه از مزیت نسبی در آنها برخوردار بودند، مورد توجه قرار نگرفت. در آن دهه کوشش‌ها در حال توسعه سهم فزاینده‌ای از تجارت خدمات را در دست گرفتند و به تازگی صادرات خدماتی مانند ساخت‌وساز، حمل‌ونقل در یابسی و خدمات

درمانی را آغاز کرده بودند.

■ **مذاکرات دوحه**

مذاکرات دوره اروگوئه دستاورد کمتری برای کشورهای در حال توسعه داشت. از این رو اگر شرایط قبل از مذاکرات دوحه را بخوایم بررسی کنیم، باید گفت که کشورهای در حال توسعه از اجرای دستورالعمل‌های دوره اروگوئه سرباز زده بودند. رژیم‌های جدید در سیاست مربوط به رقابت ایجاد و اجرا می‌شد. حسن نیت کشورهای قبل از مذاکره تضعیف شده بود و کشاورزان در کشورهای جهان سوم

درد

نتایج پیوستن مکزیک به ساختار تجارت جهانی پس از ۱۰ سال از رشد صادرات با نرخ سالانه حدود ۱۰ درصد، افزایش سرمایه‌گذاری خارجی و بازسازی ساختار اقتصادی حکایت دارد، اما کندتر شدن رشد اقتصادی، کاهش دستمزد واقعی، وخیم‌تر شدن زندگی قشرهای ضعیف جامعه، افزایش نابرابری و از دست دادن مشارغلی که قبل از پیوستن به نفتا ایجاد کرده بود، جزو اثرات پیوستن به این سازمان جهانی بود

شرایط نامطلوبی داشتند. به‌گونه‌ای که در نتیجه حمایت‌های مالی دولت آمریکا از کشت پنبه، بزرگ‌کینافاها ۱۲ درصد، مالی ۸ درصد و بنین ۹ درصد از درآمدهای صادراتی خود را از دست دادند.

با این حال دوره دوحه نهمین دوره از روند مذاکراتی بود که برای توسعه تجارت جهانی در نظر گرفته شده بود. این مذاکرات دو ماه پس از حملات ۱۱ سپتامبر بود. این دوره در پاسخ به وقایع سیاتل و حمایت عمومی گسترده از آن جنبش‌ها برگزار شد. کشورهای توسعه یافته مدعی می‌بودند که در راستای نگرانی کشورهای در حال توسعه این دوره را تشکیل می‌دهند، اما دستاوردهای کشورهای توسعه یافته از دوره مذاکراتی از اروگوئه، بسیار بیشتر از دستاوردهای کشورهای در حال توسعه بود.

■ **اهداف مذاکرات دوره دوحه**

یکی از چالش‌سی‌ترین موضوعات مورد مذاکره دوحه، مباحث مربوط به اصلاح یارانه‌های کشاورزی بود. آمریکا در جدیدترین لایحه کشاورزی خود در سال ۲۰۰۲، سطح حمایت از کشاورزان را افزایش داده بود و اتحادیه اروپا نیز در سال ۲۰۰۳، یارانه‌های حمایتی خود از کشاورزان را تعدیل کرده بود. این قبیل سیاست‌ها در کشورهای توسعه یافته موجب شد تا روند مذاکرات کشورها تا حدودی تنش‌زا باشد. از سوی دیگر اصلاح یارانه‌های کشاورزی توسعه نداشته است، برای صادرات در سال‌های گذشته کاهش تعرفه‌های وارداتی کالاهای کاربر از سوی کشورهای توسعه یافته و آزادسازی بازار سرمایه نیز از جمله محورهای مورد مذاکره در این نشست بود.

پس از ۱۸ ساعت مذاکره این کشورها در دوحه، اعلامیه دوحه صادر شد که این دوره را تا سپتامبر ۲۰۰۵ معتبر می‌دانست، اما پس از دو سال و به نتیجه نرسیدن مناقشات کشورها، این دوره به پایان رسید. از این رو در ۱۰ تا ۱۴ سپتامبر ۲۰۰۳ کشورها با دیگر در کانکون گرد هم آمدند که نتیجه آن ترک مذاکرات توسط کشورهای در حال توسعه بود. این دوره به گفته رئیس جلسه بود.

■ **دستاوردهای مذاکره دوحه**

هر چند مذاکرات دوحه با همه چالش‌سی که به همراه داشت تاکام ماند، اما چند دستاورد مهم برای کشورهای در حال توسعه رقم زد. نخست اینکه اتحاد بیشتر کشورهای در حال توسعه در مذاکرات را تقویت کرد. به طوری که با تشکیل گروه‌های متعددی، قدرت چانه‌زنی آنها افزایش یافت. به‌طور مثال تشکیل گروه G۲۰ به رهبری چین، هند و برزیل برای موضوع‌های مربوط به کشاورزی، تشکیل گروه G۹۰ به رهبری آفریقای جنوبی، تشکیل گروه G۳۳ به رهبری فیلیپین برای محصولات استراتژیک و سازوکار اقدامات حفاظتی ویژه، حذف دستور جلسه توسعه‌های سنگناپور، افزایش تعهد کشورهای توسعه یافته و تمایل اتحادیه اروپا و امریکا برای حل مناقشه کشاورزی. به تعبیر دیگری می‌توان ادعا کرد که سازمان تجارت جهانی تا قبل از مذاکرات دوحه به‌گونه‌ای سیاست‌های خود را تدوین نکرد که بتواند تجارت منصفانه‌ای را برای همه کشورها فراهم آورد. قدرت و استیلا ی کشورهای توسعه یافته در سیاست‌گذاری‌های این سازمان، موجب شد تا حتی روند تجاری‌سازی با مشکلات بسیاری همراه باشد. از سوی دیگر ترویج نسخه‌های اقتصادی و بی‌وجهی به قوانین این سازمان توسط کشورهای توسعه یافته هر یک مهمی در شکست مذاکرات دوحه داشت؛ چراکه رسوب مشکلات کشورهای در حال توسعه در دهه‌های پیشین، موید چنین شکستی در مذاکرات آتی بود.

نام شرکت	آخرین قیمت	تغییر قیمت
بانک انصار	۱۹۷۲	۰
مهندسی نصیرماشین	۳۰۵۰	۶۹۹
سیمان سیاهان	۱۵۶	۱۳
نفت سیاهان	۹۳۱۷	۵۶۱
سرمایه‌گذاری توسعه صنایع سیمان	۱۰۱	۵
سرمایه‌گذاری غدیر(هلدینگ)	۱۱۷۶	۵۶
سازپوش	۲۳۳۰	۱۰۶۵
سازپوش	۲۳۳۰	۱۰۶۵
شرکت‌های نام‌تسایر ایران	۱۷۹۴۲	۵۵۲
تولیدی کاغذ تکسرام	۲۹۶۷	۱۶۱
آلومینیوم ایران	۱۲۸۴	۶۸
سرمایه‌گذاری توسعه صنعتی ایران	۱۳۲۸	۶۶
تراکتورسازی ایران	۳۳۱۵	۱۰۲
لبیات پاک	۱۶۷۰	۷۱
ایران‌اساتاپاروایر	۲۰۲۷	۸۷
کشت و صنعت پیافر	۵۱۹۹	۲۲۵
الکتبریک‌خودبرق شرق	۳۰۵۵	۱۲۰
حمل و نقل بین‌المللی خلیج فارس	۳۳۵۶	۱۲۶
معادن منگنز ایران	۳۳۲۸	۱۳۳
پاکسان	۴۰۷۷	۱۳۷
فولادکاوه جنوب کیش	۲۰۳۰	۶۳
شکرشاهروود	۲۰۵۵	۶۳
فولادآلیاژ یاهرود	۱۹۴۹	۶۸
پگاه آذربایجان شربی	۲۲۲۷	۶۲
دوده‌صنعتی پارس	۳۵۵۱	۱۱۲
سیمان‌شاهروود	۱۳۳۹	۳۳
مس کهدیباهنتر	۶۹۶۸	۱۵۹
پتروشیمی آبادان	۲۹۴۰	۶۷
توریتسورهایا‌بادکراگانا ایران	۲۶۵۲	۵۶
فرآورده‌های نوسوز ایران	۳۳۶۱	۶۷
سرمایه‌گذاری صنعت معدن	۱۰۱۹۹	۲۰
سرمایه‌گذاری آینه‌ماوند	۳۳۹۰	۲۷
داده گستر عصرتون- هایوب	۵۹۵۵	۸۷
نورود قطعات فولادی	۴۸۹۲	۹۲
سراسرکوب‌ریز مه‌گاه خراسان	۳۳۳۳	۶۱
کاغذی‌ساز	۱۳۱۷	۳۸
فولاد مبارک اصفهان	۳۳۴۰	۳۷
ایران تایر	۳۳۴۲	۵۶
شیشه‌و کار	۳۸۴۰	۵۶
قدنات خراسان	۲۰۱۲	۳۸
کابیل البرز	۵۵۱۴	۲۸
نیروکتر	۳۸۰۳	۳۸
پارس سوچ	۷۷۸۷	۸۳
پالایش نفت تبریز	۶۳۲۰	۷۵
لوه‌وماین‌سازی ایران	۷۰۲۱	۷۸
شهدایران	۳۲۸۲	۷۵
آسان پرداخت پرشین	۱۴۵۶۷	۱۲۳
قدنشین خراسان	۴۳۶۶۶	۵۵۸
لژی‌نیگران‌سیابیا	۱۳۳۵	۱۲
کمپاین‌سازی ایران	۸۵۵	۸
تولیدچدن‌سازان	۵۵۰۳	۳۳
نورده‌آلومینیوم	۱۲۰۶	۱۲
پلاستکار	۸۳۳	۷
تکنوتار	۳۲۲۲	۲۲
پالایش نفت تهران	۳۳۶۰	۲۸
صنایع شیمیایی فارس	۲۱۸۸	۱۷
۵۹۵۶۹	۷۳	
بی‌مه‌فانا	۲۹۷۹	۲۲
پارس خرد	۸۵۸۷	۶۲
سرمایه‌گذاری صنعت‌بی‌مه	۳۳۹۹	۲۰
قدنمرد و کشت	۴۵۵۲	۳۳
شرکت‌های نام‌تسایر ایران	۱۷۲۰۲	۱۱۲
داروسازی‌های روبیجان	۷۲۸۰	۲۰
رایدایر ایران	۲۸۸۰	۱۶
تولیدی کارت‌بهرام	۳۰۵۲	۱۳
سیمان‌فانی	۸۲۱۳	۳۳
سرمایه‌گذاری غدیر(هلدینگ)	۱۱۲۳	۵
ماشین‌سازی‌های مهر که	۱۳۶۲	۶
سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی	۱۸۳۳	۸
کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران	۴۱۷۹	۱۸
ملی‌سرویس‌های ایران	۳۳۸۲	۱۰
پتروشیمی خارک	۱۵۹۷۹	۶۶
هکهارات سینتم	۴۲۱۶	۱۷
سیمان درستان	۸۳۳	۳
پتروشیمی مین	۳۸۰۸	۱۳
گروه‌توریتسورهایا‌کافه‌اصفهان	۵۷۳۵	۱۷
گروه‌صنعتی بوتان	۳۳۸۲	۱۰
صنایع پتروشیمی کرمانشاه	۵۵۸۸	۷
واسپارتک	۱۱۹۴	۳
صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۴۶۵۱	۱۰
پالایش نفت اصفهان	۳۳۶۵	۷
لژی‌نگ‌صنعت معدن	۳۳۶۷	۷
سرمایه‌گذاری ساختمان ایران	۵۲۷۵	۱۱
سبحان دارو	۶۱۹۲	۲
بانک خاورمیانه	۳۸۵۰	۳
فرولیس‌های خورود	۳۸۵۰	۳
محورسازان ایران خودرو	۱۷۲۲	۳
کارخانجات تولیدی شهیدفندی	۱۹۹۵	۳
گسترش نفت‌گازپارسیان	۲۰۹۰	۳
ایر‌کاپ‌تصنعت	۱۰۰۰	۱
سرمایه‌گذاری توکالوفا(هلدینگ)	۱۳۱۳	۱
داروسازی اسوه	۱۶۱۱۶	۱۵
مشایر اتاناران	۲۱۵۰	۲
سرمایه‌گذاری توکروکرا ایرانیان	۱۲۸۹	۱
سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید	۱۷۵۹	۱
ایران‌توسفر	۵۲۱۵	۳
سیمان‌کارمان	۱۹۶۳	۳
بهبوشن ایران	۴۱۸۲	۲
لاپ‌سازهای‌سپ	۴۸۳۳	۲
پتروشیمی‌فانوران	۱۶۶۹۹	۷
فولادریختان	۳۳۵۱	۱
تولیدموادپلاستیک‌پوشش	۱۰۰۰	۱
داروسازی‌امین	۱۵۵۰	۱
بی‌مه‌آسیا	۱۵۵۲	۱
بی‌مه‌البرز	۱۱۷۳	۱
معادن و صنعتی چادرملو	۱۶۰۱	۱
سرمایه‌گذاری توسعه صنایع سیمان	۱۰۶۲	۱
شکر	۸۰۳۸	۱
داده‌گستر عصرتون-هایوب	۳۵۰۸	۰
بیهنارسیان	۱۷۱۸	۰
گروه‌هیروشیمیسان ایرانیان	۱۹۹۲	۰
کاغذی‌پارس	۵۷۷۹	۰
نی‌توجرکه	۱۵۷۹	۰
سرمایه‌گذاری شرکت شمشاشرق	۸۹۳	۰
سرمایه‌گذاری بهمن	۹۱۰	۰
سرمایه‌گذاری توسعه ملی	۱۹۹۳	۰
خدمات‌تفریح‌ماونگ	۳۳۴۶۸	-۲
داروخانه(هلدینگ)	۱۱۳۴۲	-۱
سپتیا	۱۰۱۱۹	-۱
سیمان‌اصفهان	۱۵۱۵۲	-۳
پتروشیمی جم	۸۳۶۵	-۲
نفت‌پهران	۹۷۹۹	-۳
فولادامیرکبیر کاشان	۶۳۲۲	-۲
فدال‌سنگ‌سنگین طبس	۳۷۲۸	-۱
پشم‌سازی ایران	۴۶۵۵	-۱
صنعتی‌پشهر	۳۳۹۵	-۱
گناتش	۳۳۴۲	-۲
فاروسازی‌روزفادرو	۶۱۳۴	-۱
پهرت‌خلمنت	۸۱۰۶	-۸
صنایع شیمیایی ایران	۳۸۸۳	-۲
بی‌مه‌مکت	۱۸۲۷	-۱
سیمان‌تهران	۱۶۹۹	-۱
کاغذی‌سورامیک‌حافظ	۳۳۰۳	-۱
داروسازی‌سینا	۱۷۵۰۰	-۱۱
لابراتوارداروسازی دکترعبیدی	۱۹۸۸۳	-۱۲
سیمان‌ایلام		